

Yenileme fonu hesabına aktarılan karın, yeni alınan ikinci el iktisadi kıymetlere ilişkin amortismanlara mahsupta kullanılmayıp, daha sonra iktisap edilecek kullanılmamış iktisadi kıymetlerin, amortimanları için kullanılmak üzere bekletilmesinin mümkün olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	88031814-010[VUK-2020/17-01]-68881
Tarih	02.10.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 88031814-010[VUK-2020/17-01]-E.68881

02.10.2020

Konu : Araç satışından kaynaklı olan yenileme fonunun ileride alınacak araçların amortismanından mahsup edilmek üzere özel fonda tutulmasının sakınca yaratıp yaratmayacağı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzdan, Mayıs 2020 döneminde modeli 2013 ile 2015 arası değişen 12 adet yarı römork, 12 adet çekicinin yenilenmesi için ortaklar kurulu tarafından karar alındığı, söz konusu

römork ve çekicilerin Mayıs 2020 tarihinde satıldığı ve satışından kaynaklı karın araç yenileme fonuna kaydedildiği, aynı ay içerisinde yeni araç bulunamadığından firmanın faaliyetinin aksamaması için aynı modellerde ikinci el araç alındığı, yenileme fonuna alınan tutarın ikinci el araçların amortismanından mahsup edilmeyerek ileride alınacak 0 Km. araçların amortismanından mahsup edilmek üzere ilgili hesapta tutmaya devam edildiği belirterek, bu durumun sakınca yaratıp yaratmayacağı konusunda Başkanlığımızdan görüş talebinde bulunduğunuz anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 328 inci maddesinde, "*Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kar ve zarar hesabına geçirilir. İşletme hesabı esasında defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler bu farkı defterlerinde hasılat veya gider kaydederler.*

Amortisman ayrılmış olanların değeri ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağdır.

Devir ve trampa satış hükmündedir.

Şu kadar ki satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi için mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde satıştan tahassül eden kâr yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan kârlar üçüncü yılın vergi matrahına eklenir. Üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde bu kârlar o yılın matrahına eklenir.

Yukarı ki esaslar dahilinde yeni değerlerin iktisabında kullanılan kâr, yeni değerler üzerinden bu kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlara mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre; "Yenileme Fonu" iktisadi işletmelere dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satışından doğan karların bilançonun pasifinde azami üç yıl süre ile bekletilmesini ifade eden bir vergi erteleme yöntemi olarak, işletme içi yatırımları teşvike yönelik bir uygulamadır. Yenileme fonundan yararlanabilmek için satılan iktisadi kıymetin yenilenmesinin zaruri bulunması veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilip teşebbüse geçilmiş olunması gerekir. Eğer elden çıkarılan iktisadi kıymetin yenilenmesinin zaruri bulunduğu açıksa bu yenileme fonu ayrılması için yeterli bulunmaktadır.

Yenileme fonunun iktisadi kıymetin iktisabında kullanılması halinde, bilançonun pasifinde yer alan fon, yeni değer için ayrılacak amortismanlara mahsup edilmektedir. Mahsup işleminin, iktisadi kıymetin değerinin amortisman yoluyla itfa edilme süresinden önce tamamlanması durumunda ise iktisadi kıymetin kalan değer kısmı için amortisman ayrılmasına devam edilecektir.

Diğer yandan, yenileme fonunun ayrılabilmesi, amortismanına tabi bir iktisadi kıymetin varlığı ile bu kıymetin satılmasından oluşan kârın aynı neviden ve aynı faaliyete/hizmete tahsis edilecek yeni bir iktisadi kıymetin alımında kullanılması halinde söz konusu olabilmektedir. Maddede geçen "satılan

iktisadi kıymetin yenilenmesinden" kasıt, satılan iktisadi kıymetle aynı özelliklere sahip ve aynı işi ifa edecek yeni bir iktisadi kıymetin alınmasıdır. Ancak, alınacak iktisadi kıymetin, satılan iktisadi kıymetle aynı sayıda olması gibi bir şart bulunmamaktadır.

Buna göre, aktifinize kayıtlı 12 adet çekici ile 12 adet yarı römorkun satışından elde edilen ve aynı faaliyete/hizmete tahsis edilmek üzere aynı neviden iktisadi kıymetlerin (çekici ve yarı römork) iktisabında kullanılması amacıyla yenileme fonu hesabına aktarılan karın, satışın gerçekleştiği yıl dahil en geç üçüncü yılın son gününe kadar yeni alınan iktisadi kıymetler için kullanılması gerekmekte olup, söz konusu iktisadi kıymetlerin ikinci el veya sıfır olması, söz konusu hesaba aktarılan tutarın yeni alınan iktisadi kıymetlere ilişkin amortismanlara mahsupta kullanılmasına engel teşkil etmemektedir.

Ayrıca, söz konusu tutarın, ilgide kayıtlı başvurunuzda iktisap edildiği belirtilen ikinci el çekicilere ve yarı römorklara ilave olarak, Kanunda öngörülen süre dahilinde, alınacak çekici ve yarı römorklara ilişkin amortismanlara mahsupta da kullanılması mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026